

MACILWAINE, IA C. UNIVERZALNA DECIMALNA KLASIFIKACIJA : UPUTE ZA UPORABU

/ prevela Jelica Leščić. Lokve : Benja ; Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica ; Osijek :
Filozofski fakultet, 2004. VII, 247 str. ; 24 cm
ISBN 953-6003-01-5

MACILWAINE, IA C. THE UNIVERSAL DECIMAL CLASSIFICATION, A GUIDE TO ITS USE

(The Hague : UDC Consortium, 2000. V, 280)

Na hrvatski jezik preveden je priručnik za UDK-a: *The universal decimal classification, a guide to its use* (The Hague : UDC Consortium, 2000. V, 280 str.). Autorica ovog priručnika je od 1993. godine glavna urednice UDK-a konzorcija (UDC Consortium) i profesorica bibliotekskih i informacijskih znanosti na Londonskom sveučilišnom koledžu (School of Library, Archive & Information Studies), gdje niz godina predaje klasifikaciju, a bila je i predsjednica IFLA-ine Komisije za klasifikaciju i predmetno označavanje, kao i Odjela za bibliografsku kontrolu. Njezini su radovi o UDK-a objavljeni u raznim zemljama i prevedeni na mnoge svjetske jezike. Ova knjiga predstavlja revidirano i dopunjeno izdanje priručnika objavljenih 1993. i 1995. Poznato je da su se 1993. godine dogodile i velike promjene u organizacijskoj strukturi UDK-a i da je tada dovršena Glavna uputna datoteka (MRF). Godinu dana ranije, zbog nemogućnosti održavanja UDK-a, FID (Federation for Information and Documentation), glavno tijelo za održavanje UDK-a, odreklo se vlasništva nad klasifikacijom. Brigu o sistemu preuzeo je UDK konzorcij (Haag), koji je kao prvi zadatak postavio razmatranje potencijala i budućnosti UDK-a, a što se opet najvećim dijelom odnosilo na korištenje UDK u mrežnom okruženju. Naravno, sve te novine trebalo je predstaviti korisnicima

sistema na što pristupačniji način i dati uputstva o korištenju.

Priručnik je sastavljen iz dvanaest poglavlja iz kojih slijede rječnik stručnih termina, selektivna bibliografija UDK sa kazalom imena i pojmova. Priručnikom su obuhvaćene sve izmjene i dopune u UDK do 1999. godine, a u poglavlju koji se bavi revizijom klasifikacije obuhvaćene su izmjene i dopune koje su objavljene 2000. godine, a odnose se na promjenu šifrnika i strukture grupe 2 (Religija). Djelo počinje poglavljem u kojemu su dati povijest, priroda i načela klasifikacije, a u narednim poglavljima daje strukturu klasifikacije, osvrće se na praktične primjene UDK i daje savjete klasifikatorima. Kroz sažetak sadržaja klasifikacije, predstavljenim kao u Glavnoj upunoj datoteci (MRF), daje se raspored disciplina i subdisciplina. Posebnim poglavljima predstavljene su pomoćne i glavne tablice. Redoslijed uvrštavanja u UDK, koji se temelji na načelima postupka od općeg prema posebnom, obrađen je u sedmom poglavlju navođenjem osnovne sheme, uz nekoliko slikovitih primjera. Kroz predstavljanje Glavne uputne datoteke, koja je izrađena sa svrhom održavanja, distribuiranja i izdavanja UDK, navedena su i uputstva za dobivanje licence, koja se prodaje pretplatnicima na razdoblje od tri godine. (*Treba li ovdje istaknuti i to da Bosna i Hercegovina nema licencu za korištenje MRF i da je bez ove datoteke nemoguće na ažuran način pratiti ili primjenjivati izmjene i dopune u UDK?*)

Predmetnim označavanjem i pretraživanjem pomoću UDK i UDK u online katalogima i na Webu daju se uputstva kako treba UDK prilagoditi i kojim ga sredstvima približiti širokom krugu korisnika. Tu se posebno ukazuje na važnost izrade terminološkog rječnika UDK koji nije lako uraditi (s čime se i mi susrećemo u praksi), jer mnogi pojmovi nisu zastupljeni u klasifikacijskim tablicama iako se mogu izraziti klasifikacijskim oznakama.

Autorica Macilwaine u tekstu koji govori o primjeni UDK navodi i nacionalnu bibliografiju Bosne i Hercegovine kao jedan od primjera kojim potkrepljuje korištenje UDK u nacionalnim bibliografijama.

Neophodno je istaknuti izvrstan prijevod Jelice Leščić, koja je autorica mnogih značajnih prijevoda sa engleskog jezika iz oblasti bibliotekarstva, a posebno klasifikacije.

Na kraju, treba istaći značaj objavljivanja ovog priručnika za sve one koji se bave klasifikacijom, pogotovo kada smo svjesni činjenice da postoji samo nekoliko takvih publikacija iz oblasti klasifikacije na našim jezicima, ali da su one izdate prije pomenutih velikih promjena koje su se dogodile u UDK u razdoblju 1993-2000. godina.

Nevenka Hajdarović

